

Vurdering av habilitet i forbindelse med styrets behandling av varsel mot administrerende direktør

Habilitetsvurderingene er foretatt etter habilitetsreglene i forvaltningsloven (fvl.) § 6 (som gjelder for virksomhet i helseforetak, jf. helseforetaksloven § 5). I tillegg har vi sett hen til habilitetsreglene i OUS' egen instruks.

Vurderingene er basert på informasjonen vi har mottatt gjennom telefonsamtale, mailutveksling og uttalelsene fra tillitsvalgt Anne Marit Førland i Aftenposten. På dette grunnlaget vet vi at det er kommet et varsel mot administrerende direktør ved OUS. Når det gjelder varselets innhold har vi forstått at det dreier seg om klager tilknyttet AD sin lederstil, samt motstand fra staben rundt omorganiseringen av Direktørens stab. Vi tar imidlertid forbehold om at vi verken har sett varselet eller rapporten. Habilitetsvurderingene kan derfor falle annerledes ut basert på det som fremkommer av disse dokumentene.

Spørsmål 1: Er ansatterepresentant og foretakstillitsvalgt for Legeforeningen Anne Marit Wang Førland inhabil til å delta i styrets behandling av varselet mot AD?

Etter fvl. § 6 andre ledd er en offentlig tjenestemann inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe en avgjørelse i en forvaltningssak når det foreligger «særegne forhold» som er «egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». I vurderingen skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære en «særlig fordel, tap eller ulempe» for vedkommende tjenestemann eller noen han har nær personlig tilknytning.

Ordlyden «særegne forhold» tilsier forhold som skiller seg fra forhold som gjelder generelt. Ifølge forarbeidene må legges særlig vekt på hvor sterk tjenstemannens interesse i saken er (Ot.prp.nr.3 (1976-1977) s. 62). Bestemmelsen er ikke begrenset til å omfatte økonomiske fordeler. En forutsetning er imidlertid at det dreier seg om ulemper eller fordeler som gjør seg særskilt gjeldende for tjenstemannen eller et begrenset antall personer, jf. forarbeidene.

Det er alminnelig antatt i juridisk teori at gruppe- og interesserepresentanter normalt ikke blir inhabile til å ivareta de interessene de representerer eller er satt til å ivareta. Dette er også lagt til grunn i praksis fra Sivilombudet. Som eksempel vises det til en avgjørelse fra Sivilombudet i 2008 hvor ombudet vurderte hvorvidt de ansattes representanter i et styre i et interkommunalt kriesenter var inhabile til å delta ved styrets behandling av et brev fra de ansatte om kritikkverdige forhold ved daglig leders disposisjoner etter fvl. § 6 (2) (Sivilombudsmannens årsmelding for 2008 – sak 104). I brevet het det bl.a. at personalet ikke lenger hadde «tillit til det arbeidet som daglig leder gjør», og at de ansatte «anser det som vanskelig å fortsette i sine stillinger dersom daglig leder forsetter i sin stilling.». De to representantene hadde underskrevet brevet sammen med de øvrige ansatte. Sivilombudsmannen konkluderte med at selv om de ansattes representanter gjennom å ha underskrevet brevet kunne sies å ha gitt uttrykk for en mening om den saken styret skulle behandle, var dette ikke et særegent forhold som var egnet til å svekke tilliten til deres upartiskhet, og uttalte bl.a. følgende:

«Om ikke de ansattes representanter har plikt til å ivareta de ansattes interesser i styret, synes det å være temmelig opplagt at disse representantene i det minste skal bidra med et perspektiv fra de ansatte. Det følger videre av systemet med ansatterepresentasjon i styret at det må være adgang for disse medlemmene til konsekvent å stemme på den måten som best ivaretar de ansattes interesser, uten at de av den grunn anses inhabile. Jeg antar i det hele at det skal svært mye til for at inhabilitetsreglene kommer til anvendelse for slike representanter, med

mindre saksutfallet har en rent personlig økonomisk interesse for vedkommende eller hennes nærmeste.»

Sivilombudets uttalelse viser etter vårt syn at det skal mye til før en ansattrepresentant er inhabil til å behandle saker som gjelder de ansattes interesser, så lenge tjenestemannen ikke har en rent økonomisk interesse i saken. Saken har også klare likhetstrekk med spørsmålet her, om Førland som ansattrepresentant er inhabil til å behandle varselet i styret. Førland har i Aftenposten uttalt at hun «støtter den lokale tillitsvalgte i staben og varselet som er sendt». En eksponert forutinntatthet kan svekke tilliten til en upartisk behandling. Det er imidlertid naturlig å tolke uttalelsen isolert som at Førland kun ønsker å støtte de ansatte, dersom de finner grunnlag for at et varsel bør sendes. Det å uttrykke generell støtte må, slik vi ser det, anses som en naturlig del av rollen som tillitsvalgt.

Ut ifra informasjonen vi har fått fremstår det heller ikke som at Førland har deltatt i utformingen av varselet, eller skrevet under på varselet. I lys av nevnte sak for Sivilombudet, og den høye terskelen, kan ikke uttalelsen i Aftenposten alene anses som et inhabiliserende forhold.

På bakgrunn av den informasjonen vi har fått er vår vurdering med de forbehold vi har tatt ovenfor at Anne Marit Førland ikke kan anses inhabil etter fvl. § 6 (2).

Spørsmål 2: Er Legeforeningen part i saken, slik at det foreligger inhabilitet etter fvl. § 6 første ledd bokstav e?

Ifølge fvl. § 6 (1) (e) (nr. 2) at en offentlig tjenestemann er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller til å treffe en avgjørelse i en forvaltningssak når han er leder eller har en ledende stilling for et selskap som er «part» i saken.

Spørsmålet her er om avgjørelsen «ellers direkte gjelder» Legeforeningen.

Ordlyden «direkte gjelder» peker på at det må foreligge en viss nærhet mellom foreningens interesse og avgjørelsen.

I saken for Sivilombudet nevnt ovenfor (sak 104), vurderte Sivilombudet også hvorvidt styremedlemmene måtte anses som «part» i saken etter fvl. § 6 (1) (a). Sivilombudet uttalte følgende om problemstillingen:

«Brevet som styret skulle behandle i den aktuelle styresaken gjaldt ikke de to ansattrepresentantene som enkeltpersoner eller arbeidstakere. I brevet, som samtlige ansatte hadde underskrevet, tok derimot personalet som gruppe opp flere kritikkverdige forhold ved daglig leders disposisjoner. De ansattes representanter kunne derfor deppe anses som «parter» i saken (...).»

Som i saken for Sivilombudet, gjelder varselet i vår sak AD, og ikke legeforeningens medlemmer i Direktørens stab, eller Legeforeningen som sådan. På bakgrunn av uttalelsen fra Sivilombudet taler dette for at Legeforeningen ikke kan anses som part.

Baser på informasjonen vi har mottatt, kan vi ikke se at avgjørelsen vil påvirke Legeforeningen sin rettslige posisjon. Det er heller ikke, basert på vårt informasjonsgrunnlag, holdepunkter for at Legeforeningen som sådan har en tilstrekkelig nær interesse i saken. Slik vi ser det kan ikke habilitetsreglene forstås slik at en forening som varsler om en AD på generelt grunnlag må anses som part i saken.

Vår vurdering er med dette at Legeforeningen ikke kan anses som part i saken etter fvl. § 6 første ledd bokstav e.

Spørsmål 3: Kan ansattrepresentanter i styret som har gitt informasjon til Konsernrevisjonens forberedelse med undersøkelsen av varselet være inhabile til å delta i styrets behandling av saken?

I likhet med spørsmål 1, må spørsmålet her vurderes etter den skjønnsmessige habilitetsregelen i fvl. § 6 andre ledd.

Det å ha gitt informasjon i forbindelse med behandlingen av en sak kan ikke alene anses som et «særegent forhold», jf. fvl. § 6 (2). Gitt at de aktuelle styremedlemmene ved informasjonsgivingen har gitt uttrykk for at de har en festet forutinntatt mening, jf telefonsamtalen med Jørgen på fredag, vil imidlertid det kunne utgjøre et forhold som er «egnet til å svekke tilliten». Vi viser her opp til vurderingen under spørsmål 1, som i stor grad vil bli den samme.

I mangel på andre holdepunkter er konklusjonen at det faktum at man har gitt informasjon til Konsernrevisjonen forberedelse av saken ikke kan medføre at man er inhabil til å delta i behandlingen av saken. For øvrig viser vi til spørsmål 1.

Avsluttende kommentarer:

Vurderingene er som tidligere nevnt tatt på bakgrunn av den informasjonen vi har fått. Det tas forbehold om at det kan foreligge omstendigheter som vi ikke har fått informasjon om, og at svarene blir noe usikre gitt at vi ikke har sett rapporten, varselet eller innkallingen til styremøtet.

Habilitetsvurderingen etter fvl. § 6 (2) er skjønnspreget. Selv om en generell støtte til foreningen ikke vil være tilstrekkelig for å anses som habil, må det settes en grense for hva en tillitsvalgt eller andre kan uttale seg om før terskelen er overskredet. Dersom det kan påvises at vedkommende har gjort seg opp en klar mening før avgjørelsen, og har markert dette svært tydelig, slik at det ikke er grunnlag for å feste lit til at de vil kunne håndtere styrebehandlingen på en ryddig måte, vil dette kunne medføre at vedkommende må anses inhabil.

Dersom det er noe du/dere lurer på tilknyttet svarene våre, eller det er noe annet dere ønsker å diskutere nærmere, er det selvfølgelig bare å ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Sten Foyn | Partner, MNA

Advokatfirmaet Haavind AS

+47 928 35 278 | +47 22 43 30 00

Haakon VII's gate 10, 0161 Oslo | PB 359 Sentrum, NO-

0101 Oslo

haavind.no

The content of this email is strictly confidential and may contain information that is legally privileged or otherwise protected against unauthorized use, disclosure or communication. This email is intended for the recipient specified in the message only and it is strictly forbidden to share any part of this email with any third party, without written consent from the sender. If you have received this email by mistake, please notify the sender and delete this email and any attachments without retaining copies.